Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2026-2031

Rok akademicki 2029/2030

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Psychologia kliniczna człowieka dorosłego**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	studia jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	IV rok, semestr 7
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kształcenia kierunkowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Danuta Ochojska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Danuta Ochojska

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
7	15	30							5

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): Egzamin

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

Dysponowanie wiedzą psychologiczną z obszaru psychologii ogólnej, rozwoju człowieka, psychopatologii w zakresie przewidzianym programem studiów.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Wprowadzenie studentów w podstawowe zagadnienia i specyfikę zaburzeń człowieka dorosłego, ich przyczyn, objawów oraz mechanizmów przebiegu różnych form patologii psychicznej.
C2	Uzyskanie przez studentów umiejętności w zakresie samodzielnego diagnozowania i różnicowania zaburzeń psychicznych, aby w swojej aktywności zawodowej mogli jak najwcześniej uruchamiać procesy postępowania profilaktycznego czy korekcyjnego.
C3	Dostarczenie wiedzy o zdrowiu i zaburzeniach psychicznych, która znajduje zastosowanie w praktyce klinicznej.
C4	Zachęcenie słuchaczy do samokształcenia w zakresie problematyki psychologii klinicznej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	w stopniu pogłębionym zna i rozumie tematykę etiologii, objawów zaburzeń psychicznych, psychologiczne aspekty przebiegu i obrazu klinicznego wybranych zaburzeń psychicznych dorosłych, diagnozy psychologicznej oraz wybranych form pomocy psychologicznej i psychoterapii.	K_W19
EK_02	w stopniu pogłębionym rozumie konieczność przestrzegania zasad etycznych w zakresie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego;	K_W22
EK_03	potrafi wyszukiwać i przetwarzać złożoną wiedzę na temat mechanizmów zaburzeń psychicznych i znaczenia kontekstu intrapsychicznego, rodzinnego i społecznego. Potrafi wykorzystywać tę wiedzę w rozwiązywaniu problemów diagnostycznych, związanych funkcjonowaniem jednostki w różnych sytuacjach życiowych oraz wdrażaniem odpowiednich metod terapeutycznych.	K_U01
EK_04	potrafi krytycznie oceniać współczesne zagrożenia dla zdrowia psychicznego, m.in. kryzys w rodzinie, niekorzystne doświadczenia w dzieciństwie, wymagania w pracy i różne zagrożenia związane z postępem technologicznym.	K_U23
EK_05	jest gotów do podejmowania działań indywidualnych i instytucjonalnych na rzecz osób doznających krzywdy i cierpienia związanego z występowaniem zaburzeń	K_K10

	psychicznych, chorób somatycznych oraz sytuacji trudnych, wymagających, nietypowych, wykorzystując w tym celu kompetencje zawodowe.	

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Podstawy psychologii klinicznej osób dorosłych. Cele i zadania psychologa klinicznego. Orientacja patogenetyczna i salutogenetyczna w psychologii klinicznej.
2. Kierunki i podejścia psychologii klinicznej (współczesna psychoanaliza i jej znaczenie dla psychologii klinicznej, kierunki behawioralne i podejście poznawcze w psychologii klinicznej, podejście fenomenologiczne, egzystencjalne i humanistyczne w psychologii klinicznej, koncepcje systemowe i ich znaczenie dla psychologii klinicznej).
3. Psychologiczna diagnoza kliniczna (modele diagnozy klinicznej, postępowanie diagnostyczne psychologa klinicznego, metody stosowane w psychologicznej diagnozie klinicznej człowieka dorosłego).
4. Psychologia zaburzeń psychicznych człowieka dorosłego (wprowadzenie w problematykę zaburzeń nastroju, lękowych i dysocjacyjnych, spektrum schizofrenii, zaburzeń związanych z urazami i stresorami, zaburzeń osobowości, zaburzeń odżywiania, zaburzeń seksualnych oraz uzależnień).
5. Obraz kliniczny i sposób funkcjonowania w dorosłości osób z zaburzeniami rozwoju i zaburzeniami psychicznymi rozpoczynającymi się w dzieciństwie i adolescencji.
6. Systemy rodzinne z osobą przewlekle chorą i niepełnosprawną (w tym z zaburzeniami psychicznymi).
7. Wybrane problemy pomocy psychologicznej osobom dorosłym (radzenie sobie ze stresem, specyfika różnych form wsparcia psychologicznego. Znaczenie psychoterapii).

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
1. Diagnozowanie zaburzeń psychicznych u osób dorosłych. Problemy diagnostyczne. Czynniki warunkujące jakość diagnozy klinicznej.
2. Zaburzenia lękowe u osób dorosłych.
3. Zaburzenia dysocjacyjne, zaburzenia z objawami somatycznymi i pokrewne.
4. Zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne i pokrewne u osób dorosłych.
5. Zaburzenia nastroju. Mechanizmy i patogeneza zaburzeń dwubiegunowych i depresyjnych.
6. Funkcjonowanie psychospołeczne osób z zaburzeniami osobowości.
7. Zaburzenia należące do spektrum schizofrenii i inne zaburzenia psychotyczne osób dorosłych
8. Zaburzenia psychiczne a samobójstwa. Funkcjonowanie społeczne bliskich osób po dokonanym samobójstwie.

9. Nadużywanie substancji psychoaktywnych. Zaburzenia psychiczne w przebiegu uzależnień.
10. Nieprawidłowości zachowań seksualnych
11. Zaburzenia manifestujące się przemocą. Psychologia sądowa a psychologia kliniczna– wybrane zagadnienia.
12. Konsekwencje traumy i przewlekłego stresu. Zespół stresu pourazowego. Zjawisko potraumatycznego wzrostu.
13. Orientacja pozytywna, prężność, poczucie koherencji oraz radzenie sobie ze stresem a zdrowie psychiczne.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną
Ćwiczenia audytoryjne (praca w grupach, wykonywanie zadań, prezentacje)

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia sie (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin, kolokwium	w, ćw,
EK_02	egzamin, kolokwium	w, ćw,
EK_03	egzamin, kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć (symulacja wywiadu diagnostycznego), praca projektowa oparta na wywiadzie diagnostycznym z osobą z wybranymi zaburzeniami psychicznymi.	ćw,
EK_04	egzamin, kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć (symulacja wywiadu diagnostycznego), praca projektowa oparta na wywiadzie diagnostycznym z osobą z wybranymi zaburzeniami psychicznymi.	ćw
EK_05	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć (praca projektowa, tworzenie prezentacji)	ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunki zaliczenia wykładu: 1. Pozytywna ocena z egzaminu pisemnego – testu oraz pytań opisowych ocena5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza) ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami) ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)

ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)
2. Obecność na wykładach.

Warunki zaliczenia ćwiczeń:
1. Obecność na ćwiczeniach.
2. Pozytywna ocena z kolokwium na ćwiczeniach.
ocena5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)
ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)
ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)
ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)
3. Aktywny udział w ćwiczeniach: samodzielne studium przypadku, symulacja wywiadu diagnostycznego podczas ćwiczeń, tworzenie prezentacji.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach - udział w egzaminie	 3 2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: - przygotowanie do egzaminu - studiowanie literatury - przygotowanie do kolokwium	 25 25 25
SUMA GODZIN	125
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	5

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Cierpiałkowska, L. Sęk H. (red.). (2020). *Psychologia kliniczna*. Warszawa: PWN.

Sęk, H. (red.) (2013). *Psychologia kliniczna.* Tom 1-2. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Cierpiałkowska, L. (2022). *Psychopatologia.* Warszawa: Scholar.

Seligman. M., Walker E., Rosenhan, D. (2017). *Psychopatologia*. Poznań: Zysk i S-ka.

Literatura uzupełniająca:

Basińska, M. A., Grzankowska, I. (red.). (2020). *Wybrane zagadnienia z psychologicznej diagnozy klinicznej, t. 1.* Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.

Cierpiałkowska, L., Soroko, E. red. (2014*). Zaburzenia osobowości. Problemy diagnozy klinicznej.* Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.

First, M.B. (2016). *DSM-5. Podręcznik diagnozy różnicowej.* Wrocław: Edra Urban & Partner.

Gałecki P. (2022). *Badanie stanu psychicznego. Rozpoznania według ICD-11*. Wrocław: Edra Urban & Partner.

Ochojska, D*. (2015). Formy wsparcia psychologicznego osób ze stwardnieniem rozsianym i ich rodzin. Znaczenie psychoterapii, W: A. Kwolek (red.), Rehabilitacja w stwardnieniu rozsianym.* Rzeszów: UR.

Ochojska, D., Pasternak, J. (2021). The selected psychosocial risk factors in the development of personality disorders in a group of Polish young adults, *Journal of Psychopathology*, 3(27), 125-134.

Pasternak, J., Perenc, L., Radochoński, M. (2017). *Podstawy psychopatologii dla pedagogów*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego

Święcicki,Ł. (2018). *Choroba afektywna dwubiegunowa – trudności diagnostyczne.* Wrocław: Edra Urban & Partner.

Zasępa, E., Gałkowski, T. (red.). (2014). *Oblicza psychologii klinicznej*. Gdańsk: GWP.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej